

NAŠE HLASY

INDEPENDENT CZECHOSLOVAK WEEKLY

NEZAVISLÝ ČESKOSLOVENSKÝ TÝDENÍK

No. 6 (253) Vol. VIII.

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

Saturday, Febr. 10, 1962

Member of:
DIRECTED BY EDITORIAL BOARD
Published weekly by "Our Voice" Publishing Co., 1265 Queen St. W., Toronto. • L.E. 6-2185
Printed by Litera Printing Co., Toronto
Subscription: Canada \$4.00, all other countries: \$5.00.

VEČNÝ RUCH!

Jan Waldauf

Tyršovo heslo "Večný ruch — věčná nespokojenost!", výstižně vyjadřuje nejceněnější myšlenku sokolskou. Znamená, že Sokol nikdy ne může být spokojen s dosa-
vadní prací a nikdy nemůže považovat svou práci za dokončenou. V roce oslav stého výročí založení Sokola platí toto heslo dvojnásob a zavazuje všechny Sokoly k ještě usilovnější práci.

Jen něco přes týden nás dělí ode dne, kdy vzpomene stého výročí založení první sokolské jednoty. Hrstka nadšených vlastenců, prvňáků Sokola, musela překonávat překážky, které jsou nám, dnešním členům jen ztěžestavitelné. Velké těžkosti ztěžili představitelové. Velké těžkosti prvňáků let organizace, vyplývající z neutěšených poměrů hospodářských a politických, kdy jakékoliv národní hnutí bylo potlačováno a pronásledováno a kdy hospodářské poměry nedovolovaly větší rozmach organizaci. Se daly překonat jen nesmírnou obětavostí, houževnatostí, vytrvalostí, velkou silou mravní a láskou věci sokolské a národní. Tyršova myšlenka věčného ruchu a věčné nespokojenosti, vedoucí k neustálému zlepšování a zvyšování činnosti, se táhla jak zlatá nit dějinami sokolských začátků. Jedině tato neustálá, drobná, horlivá a neokázalá práce umožnila Sokolstvu vzrůst v mohutný strom, jehož kořeny tkví v srdcích statistiků.

O velkých zásluhách Sokolstva o národ a stát bylo již mnoho řečeno a napsáno z míst nepovolnějších. Sokolstvo může pohlédnout na dějiny svých 100 let s oprávněnou hrdostí: připravilo národ tělesně, duševně i mravně na zápas o svou samostatnost; ve svobodné republice bylo nejen vychovatelem tělesné zdatnosti národa ale také strážcem demokratického zřízení státu a nesmlouvavým odpůrcem totalitních režimů; pro zachování státu, jehož bylo spoluzakladatelem a prvním jeho vojskem, přineslo nesčetné oběti dobrovolné a neziskové.

Minulost Sokolstva jest bez nadsázky slavná. Stačí ale jen minulost? Dnes, v roce stého výročí založení Sokola, jest nutno se zamyslet nad úkolem, směrem a cílem Sokolstva v dnešní době. Nové a zcela odlišné poměry staví Sokolstvo před nové úkoly. Má dnešní Sokolstvo dost sil k tomu, aby čestně obstálo v této zkoušce nejtěžší? Sokolstvu a třpícím národu ve vlasti nepomohou jen oslavné články a poukazy na své lou, slavnou minulost. Dnes, kdy Sokolstvo ve vlasti se nemůže svobodně projevit, Sokolové ve svobodném zahraničí jsou zodpovědní za udržení vznešených ideálů sokolských a v této těžké, velké zodpovědnosti nesmí zklamat! K splnění tohoto úkolu je třeba skutečné a poctivé práce — méně slov a více činnosti. — Je nutno zesílit výchovu k zodpovědnosti u všech členů a vyžadovat, ve stejné míře, jak to bylo dokázáno hrstkou zakladatelů Sokola, velkou dávkou sebezapření, ovládnutí, rozumu, víry, silné vůle, zdatnosti tělesné, duševní a přede vším zdatnosti mravní. Sokolstvo dokázalo nesčetněkrát v minulosti, že tyto vlastnosti má. V letošním roce musí Sokolstvo opět dokázat, že i dnes jest prolnuto těmito vlastnostmi, neboť jedině tím povzbudí a udrží naději národa v Sokolstvu. Sokol ve svobodném zahraničí se musí opět stát jednotným národním vojskem, s jedním duchem, jednou vůlí a jedním cílem. Síla a jakost jest nyní závazná a rozhodující.

Z tohoto hlediska velké zodpovědnosti je nutno posuzovat letošní rok sokolského století. Sokolské sloty, konané letošního roku, Kanadským Sokolem v květnu v Torontu, Slovenským ským Sokolem v USA v červnu v Pittsburghu a Čsl. Sokolstvem v zahraničí v červenci ve Vídni, naznačí odpověď na otázku, zda Sokolstvo stačí na dnešní velké úkoly a zda se osvědčí stejně dobře v budoucnosti, jako se osvědčilo tak často ve své vlastní minulosti. Pokračování na str. 4

FRAŠTACKÉHO "50" (K 11. ÚNORU)

Čas i vek sa meria síce na roky, ale táto miera nie je vždy smerodajná. Keby nebolo matrice, Rudolfovi Fraštackému by sotva kto priznal päťdesiatku.

Jubilant za mnohé v živote vďačí rodnému domu, rodisku a prostrediu, v ktorom rástol. Po-
chádza z jednoduchých, uvedome-
lých a statočných rodičov. Tí mu
vštepovali smýsl pre tvrdú prácu,
pre vernosť zásadám a tradíci-
ám, pre službu ľuďom, najmä
vlasti a národu. Jubilant je rodák
mošovský. Ako taký už od mali-
ka sa napájal myšlienkami svojho
slávneho spolurodáka — Jána
Kollára, vyrastal a bol ovplyvne-
ný pracou mošovských národov-
cov a buditeľov — Petra Pavla
Zgúttha, ľudového básnika Mošov-
ského a celého radu osvietených
kňazov. Osobitný význam pri
formovaní Fraštackého povahy
malo i poprevratové svieže ovzdu-
šie oslobodeného Slovenska v
Československej republike.

Starostlivi Fraštackého rodičia
každé zo svojich detí náležite vy-
strojili do života vzdelaním. Ju-
bilantovi umožnili komerčné vzde-
lanie. Vyštudoval obchodnú aka-
démii v Turčianskom Svätom
Martine. Po štúdiu odišiel do
Bratislavy. Stal sa tajomníkom
Sväzu roľníckych vzájomných po-
kladníc, dôležitej to ústredne slo-
venského roľníckeho peňažného
družstevníctva, ktorá mu otvorila
dvere k hlbšiemu štúdiu o pozna-
naní národohospodárskych otázok
Slovenska, najmä otázok poľno-
hospodárskeho priemyslu. Prítom
sa živo účastnil spolkového života
a verejnej práce.

Mnichovské a pomníkovské
udalosti zmenily pokojný tok i
Fraštackého života. Do neba vo-
lajúca nespravodlivosť, ťažké prí-
korie, zrada a ničomnosť, čo v
tom čase slávily triumfy v repub-
like i za hranicami, nejedného
zlomily. Fraštackého nezlomily.
Naopak, vyvolaly v ňom rozhorče-
nie a odpor. Lenčo sa začal orga-
nizovať čs. domáci odboj na Slo-
vensku, jubilant mu hneď dal k
dispozícii všetky svoje sily. Ako
riaditeľ Slovenskej cukornej spo-
ločnosti, majúcej na starosti vý-
voz "bieleho zlata", predovšetkým
do Juhoslávie, Fraštacký vyko-
nal odboju neoceniteľné služby,
ktoré nebyli doteraz nikde zhod-
notené. Niekoľko rokov bol spo-
hlivou spojkou na najbezpečnej-
šom úseku — cez Hitlerovu
Tretiu ríšu — medzi vedením
domáceho odboja na Slovensku a
v českých krajinách a medzi ve-
dením zahraničného odboja. —
Sprostredkoval politické, vojens-
ké a hospodárske zprávy, dôle-
žité nielen pre československé, ale
i pre spojenecké záujmy. Keby ho
boly nemecké bezpečnostné orgá-
ny dopadli, ani tisíc životov by
mu nebol stačil na trest. V pred-
večer vzniku Slovenského národ-
ného povstania režimu verný vy-
soký dôstojník slovenskej armády
ho dal zatknúť v Banskej Bystrici.
Len prudký sbeh udalostí
Fraštackému umožnil uniknúť nie

"NAŠE HLASY" ZDRAVÍ SOKOLSTVO V CELEM SVOBODNÉM SVĚTĚ U PŘÍLEŽITOSTI 100. VÝROČÍ ZALOŽENÍ SOKOLA!

REDAKCE A VYDAVATELSTVO

Konec světa, který nenastal

Podle předpovědí astrologů, hlavně z východních zemí, měl být 5. únor posledním dnem našeho světa. K názoru astrologů se s radostí vyjádřil světový populární tisk, aniž by pořádně vysvětlil ojedinělý zjev v planetární soustavě, který byl podkladem vzniklých předpovědí a úvah. Dr. Karel Hujer, světově známý astronom, působící nyní na universitě v Chattanooga, Tennessee, nám zaslal následující článek, vysvětlující vzrušující dění ve vesmíru vzniklé únorovým seskupením hvězd.

Dr. Karel Hujer

Při nespočetných příležitostech jsem byl dotazován o významu a vůbec podstatě hromadného zakrytí sedmi planet. Je k tomu třeba vysvětlění. Za prvé nejednalo se zcela o přesné "střetnutí" nebo "zakrytí", a pak, pouze dvě planety, Měsíc a Slunce. Byly v takové poloze, aby plně zapříčinily úplné zatmění slunce. Toto zatmění bylo viditelné 5. února 1962 pouze na několika ostrovech jihozápadního Pacifiku. Dalšíh pět Planet — Jupiter, Venuše, Mercury, Saturn a Mars — se k přímrce planet velmi těsně přiblí-
žily.

Toto seskupení trvalo 71 hodin počínaje půlnoci 2. února a koně-
cí v 11 hodin večer 5. února. V posledním okamžiku seskupení, trvajícím něco více jako minutu, naskytla se pozorovateli na o-
strovech Ceream, Nová Quinea nebo Palmyra nevidaná podívaná na neobyčejně řídký zjev — posled-
ně zaznamenaný daleko před na-
rozením Krista — kdy všech těchto sedm planet bylo při to-
tální eclipse slunce viditelné. Toto seskupení planet je neobyčejně právě pro současné zatmění slun-
ce — zjev, který nenastal nejmé-
ně po dobu 2.500 let.

Přirozeně tato událost přivedla všechny astrology do varu a je-
jich předpovědi se rozbouřily v
nejdivočejších kombinacích. Ast-
rologie je velmi rozšířena na
tomto kontinentě, vychází zde
více jak 50 publikací a časopisů.
Astrologové byli ještě navíc roz-
rušení skutečností, že zmíněné
zjevy se uskutečnily na hranici zo-
diakálního znamení Vodnáře, kte-
rým bude po další dvě tisíciletí
procházet slunce v jarním období.
Astrologie, která je sama o sobě
dědictvím náklonnosti lidské duše
k mytologii, přikládá této sku-
tečnosti dalekosáhlý význam.

Rozdíl mezi astrologií a vědou
jakou je astronomie je velký. Za-
tim, co se astronomie zajímá ne-
konečně přesnou a podrobnou
prací zkoumání vesmíru, propo-
čty vzdáleností, objevy nových
soulhvězdí a slunečních soustav,
astrologie je založena na malice-
nostech a sebelásce člověka a jeho
velikáskou snahou přiblížit se
polobožskému pochopení tajem-
ství nekonečného vesmíru. Konec
světa, který nenastal, snad — dou-
fejme — zapříčinil jiný konec
konec věrohodnosti předpovědi
dalších konců, které astrologům v
budoucnosti nastanou.

USA SE NEÚČASTNÍ FILATELISTICKÉ VÝSTAVY V PRAZE

V Praze bude pořádána ve dnech 18. srpna až 2. září 1962 "Československá světová výstava poštovních známek" ve výstav-
ních sálech v parku Julia Fučíka, to je na pražském výstavišti. Komu-
nisté dali tomuto podniku zase falešné a neupřímné heslo "Pro
přátelství mezi národy a upev-
nění míru ve světě".
Svaz československých filate-
listů zve k účasti filatelisty z ce-
lého světa a ministerstvo dopravy
a spojů rozeslalo pozvánky všem
členům světové poštovní unie.
Samozřejmě také americké pošt-
ovní správě. V USA bylo vyvi-
nuto velké úsilí k tomu, aby se
Spojené státy americké oficiálně
výstavy nezúčastnily. Z různých
stran bylo pro účast intervováno
a agitováno. Rada svobodného
Československa nezůstala ani při
této příležitosti nečinná. Dovolá-
vají se neslýchaného zákazu ju-
bilejních amerických známek s
pořádkem prezidenta Osvobodite-
le T. G. Masaryka v dopravě s
Československem a nesnázi, které
opětovně činí komunistický režim
pražský také americkým zná-
mám jiným, které jakkoli připomí-
nají svobodu, svobodu pro všechny,
sochu svobody, zvon svobody a pod.,
soustavně podporovala ú-
silí těch, kdo se stavěli proti
americké oficiální účasti. — S
potěšením můžeme konstatovat,
že poštovní správa americká roz-
hodla, že se chystané výstavy
nezúčastní. RSC se dostalo z po-
volaných filatelistických míst a-
merických uznání za její pomoc.
Nepochybujeme, že bude toto roz-
hodnutí americké poštovní správy
vše uctíváno všemi uvědomělými
přáteli demokratického Českoslo-
venska. Tohle si mají uvědomit
čtenáři krajských novin, když v
nich čtou na př. dopisy a výzvy
z Československa, kterými jsou
žádáni, aby tam poslali pro vý-
stavu staré listy, dopisnice, po-
hlednice nebo i obálky z dopisů
z let 1850 až 1960 pro filatelistic-
kou výstavu.

TELOCVIČNÁ JEDNOTA SOKOL TORONTO 2

pořádá v rámci oslav stého výročí založení Sokola

REPRESENTAČNÍ PLES

V SOBOTU 17. ÚNORA 1962 V 8 HODIN VEČER

OSLAVU 100. VÝROČÍ ZALOŽENÍ SOKOLA

V NEDĚLI 18. ÚNORA 1962 VE 2 HOD. ODPOL.

Slavnostní večer

Dr. Antonín Hřebík, starosta Čsl. Sokolstva v zahraničí.

V SOKOLOVNĚ, 1621 DUPONT STREET

len z Banské Bystrice, ale i z
ohrožené Bratislavy.

Porážkou nacizmu a obnovením
slobody v Československu i Fraš-
tacký bol postavený pred nové a
zodpovedné úlohy. Vynikajúcim
spôsobom sa účastnil obrany de-
mokratických poriadkov a hospo-
dárskej rekonštrukcie vojnou ťaž-
ko postihnutého Slovenska. Ako
jeden z popredných činiteľov De-
mokratickej strany stal sa členom
Slovenskej národnej rady, členom
Dočasného a Ústavodarného Ná-
rodného zhromaždenia, poverení-
kom výživy a podpredsedom Sho-
ru poverenikov. Každá z týchto
funkcií by si vyžadovala samo-
statnú kapitolu. Pri každej z nich
by sa potvrdilo, že jubilant stál
v prvom řiku v práci za upevne-
nie základny nezávislosti repub-
liky, v tvrdom zápase se stupňu-
júcou sa útočnosťou oboch komu-
nistických strán v republike a v

úsilí o spravodlivú úpravu česko-
slovenských vzťahov.

Komunistický zám vo februári
1948 donútil jubilanta odísť do
exilu. Zakotvil v pohostinnej Ka-
nade. Toronto sa mu stalo dru-
hým domovom. Vznorné rodinné
prostredie obohatené prítomnos-
ťou vzácnjej slovenskej ženy, vdo-
vy po krajiniskom prezidentovi
Jozeľovi Országhovi a zároveň
testinej jubilanta, dodáva Fraš-
tackému sil do novej práce v roz-
vetvenom podnikaní i vo verejnej
činnosti.

Od prvej chvíle tretieho čs. za-
hrianičného odboja jubilant hrá v
ňom svoju úlohu. Ako člen za-
stupiteľstva Rady slobodného
Československa, člen jej výboru i
Politického výboru, ako predseda
Sdruženia členov Rady v Kanade,
popredný činiteľ Čs. národného
sdruženia v Kanade a v iných
exilových i krajských organizá-
ciach Rudolf Fraštacký podtrhu-
je základný prvok svojej povahy
— agilitnosť, čínorodý záujem a
konštruktivnosť. — Mimoriadnou
pilnosťou, kulantnosťou a schop-
nosťami získal si cenné styky v
Kanade, v Spojených štátoch i
v Európe. Pomocou nich prispie-
va k zdolávaniu komunistickej
rozpínatosti a ku zdanu našej
politckej akcie v slobodnom sve-
te.

Jubilant má pred sebou veľké
plány a čaká ho mnoho práce. Až
po splnení týchto úloh bude mož-
né urobiť závery o jeho životnej
drahe. Nato je ešte viac ako dosť
času. Preto mu priatelia, spolpra-
covníci, krajan a rodáci úprimne
privolávajú: Mnoho desiatok ro-
kov životnej pohody, sprevádza-
nej pevným zdravím, nepoddaj-
ným duchom a nadovšetko takou
porážkou komunizmu, aká postih-
la nacizmus!

POLITICKÁ STRUKTURA KANADY

Dr. S. Redina

Dokončení z min. čísla

"Otevírá Konferenci" v čele s J. A. Macdonaldem dala základ k dnešnímu Dominii, které je federací bývalých provincií se silnou ústřední vládou. Tato federace neměla povahu samostatného státu, neboť byla nadále pod korunou Spojeného království a k podpoře Britského imperia. — Britský parlament neměl velkého zájmu na sjednocení Kanady. — Sam Sir John A. Macdonald nám osvětluje, jak se členové britského parlamentu dívali na toto sjednocení. Projednávali prý tento zákon, jako by šlo o sjednocení dvou nebo tří farností v Anglii a postupovali spěšně, aby mohli přistoupit k důležitější pro ně předložce zákona o dávce ze psů, K provincií Ontario, Quebec, Nova Scotia a New Brunswick, které byly původními členy federace, přistoupily postupně další provincie dnešní Kanady. Název konfederace nelze brát v jeho právním významu, spíše jen jako analogii Konfederace amerických států v době občanské války.

V určitých oblastech federální parlament nemá do dnešního dne zákonodárné pravomoci bez britského parlamentu, takže nelze právně považovat Kanadu za absolutně nezávislý stát, třebaže Statute of Westminster z r. 1931 prohlásuje všechnu Dominii v Britském společenství národů za nezávislou.

3. Commonwealth

Podle zmíněného Westminsterského statutu je symbolem svobodného Britského společenství národů koruna. Tato jednota pod korunou neznamena však subordinaci se strany diminií. — Do jisté míry můžeme Commonwealth přirovnat ke Svaté Říši římské za Hohenstaufů a Habsburgů, kde jednotlivá knížectví a království byla ve volné nezávislosti.

V korunovační přísaze Jiřího VI. v roce 1932 po prvé vystoupil nový král podle zákona jako král každého dominia individuálně. — Proto právem je Alžběta II. královnou Kanady, i když Kanada není královstvím.

Serie těchto článků měla za účel obeznámit čtenáře se základními politickými otázkami Kanady, aniž by byl činěn nárok na úplnost nebo vědecké zpracování látky.

PRODÁ SE DCM, velmi pěkně zařízený, za velmi výhodných podmínek. Deset místností, moderní kuchyně, dvě koupelny, zahrada, kompletní příslušenství. Nízká cena, dvě velmi výhodné hypotéky. Malý downpayment. Informace v redakci "Našich Hlasů".

Jeden za osmnáct...

Ferdinand Peroutka

Dokončení z min. čísla

Francouzská revoluce je předmětem nejdůkladnějšího studia v sovětech. Slovo Thermidor nebylo zapomenuto ruskými komunisty. Francouzská revoluce dala měsícem nová jména, a Thermidor bylo jméno onoho měsíce, ve kterém francouzská revoluce na konec klesla vyčerpána, podlehnoucí pouze lidu po klidu a strachu vůči před terorem, který prováděl jeden proti druhému. Po té stránce situace v Rusku je taková: lid dávno už žije v náladě Thermidoru, t. j. každý chce se cítit více klidem, odpočinut a bezpečně, mít více ze života. Sovětská vláda to ví a její státní vědomou snahou je odvrátit sovětský Thermidor. Už za Stalina ruský lid žil v náladě Thermidoru, ale Stalin nepřestával žít v náladě Reberspierra.

Jméno Stalinovo uvolňuje proud určitých myšlenek, týkajících se německé otázky. Za prvé, ovšem, přichází vzpomínka na pakt, který Stalinovo Rusko uzavřelo s Hitlerem v Německu. Ještě dnes je nesnadno vyznat se v bludišti tohoto paktu. Kdo studuje průvodní zjevy tohoto paktu, brodí se nechtutnostmi. Sovětská propaganda přes noc přestala nazývat Hitlera zvířetem. Všechny nářky na zvire zmizely, a sovětská propaganda nazývala pakt mezi komunisty a nacisty "spolkem mladých národů". Ruský zahraniční ministr Molotov se vyslovil, že otázka nacismu je "věc vkusu". Slyšte, nic více než věc vkusu.

Komunistické strany po celém světě, pevně vedeny Moskvou, nazývaly válku, kterou Francie a Anglie vedly proti Hitlerovi, reakcionářským bojem "proti německým dělníkům v uniformách". Těmto vzpomínkám a připomínkám a vši kritice, která z nich vyplývá, sovětské Rusko naslouchá mlčky a s kamennou tváří, poněvadž nic jiného mu nezbývá. Doufá, že kritiky jednou konečně jejich bezvýsledná akce začne nudit a že vkus sám jim zakáže stále se opakovat. Zdá se, že to byt prostá soutěž ve vytrvalosti. Avšak, ve světle toho paktu, jak velká by byla německá vina, kdyby i Němci byli následovali Hitlera více než jak tomu bylo ve skutečnosti? Zdá se, že pakt by byl schopen sprost dodatěně Němce viny aspoň po první let. Jestliže komunistické Rusko shledalo, že je mu morálně možno uzavřít pakt s Hitlerem, proč by tak ještě spíše, nežli měl shledat německý lid? K Molotovovu výroku, že nacismus je "věc vkusu," učinili jsme poznámku: slyšte, nic více než věc vkusu! Co jestliže německý lid skutečně slyšel a vy-

slyšel Molotova? Když ruští komunisté dospěli tak daleko, nebyli by Němci měli totéž právo považovat nacismus jen za věc vkusu? A jestliže v prvních dvou letech války komunismus ve světovém měřítku, vskúde, kam mohl dosáhnout, nazýval vojenský odpor proti Hitlerovi reakcionářským bojem proti "německým dělníkům v uniformách", pak, jestliže slova mají sílu, co jiného to mělo způsobit než povzbudit Němce, aby Hitlerovu válku považovali za spravedlivou, skoro sociální, a aby do ní měli větší chuť? A komunismus tím posvěcoval i nacistické instituce, neboť také černí SS-mani s umrlčí hlavou na čepici a personál Gestapa byli z velké části německí dělníci v uniformách, a kat býval německý dělník v černém kabátě a s tvrdým kloboukem na hlavě.

Tyto poznámky se nesnaží řešit otázku, jak velice nebo jak málo byli Němci pro Hitlera. V podstatě kritizují experiment arogance. Zabývají se otázkou, je-li právě sovětské Rusko s touto svou minulostí paktu s nacismem povoláným kritikem poměru německého národa k nacismu, a zda je slušné, aby užívalo nacismu jako politické zbraně proti dnešnímu demokratickému Německu. — 22. kongres ruské komunistické strany odhalil Stalinovy zločiny, ale neobjevil žádný účinný odpor

proti nim uvnitř Ruska a uvnitř komunistické strany. To, jak se musí zdát, není vhodná doba, aby Rusové se vyptávali Němci, proč nesvrhli Hitlera nebo něco takového. Bylo-li v Rusku nesnadno odolat diktatuře, proč to mělo být snadno v Německu? I v Rusku i v Německu byly brutální vrstvy, které poslušně, někdy s nadšením sloužily teroru. Oběma národům bylo dáno poznat kult osobnosti, ne jen obyčejné, nýbrž vražedné osobnosti. I Rusko i Německo prošly periodou, kdy rozmary jedince byly povýšeny nad zákon. V Německu byl Hitler bezmezne veleben. V Rusku byl Stalin bezmezne veleben.

Někdy máme dojem, že jsme přítomni tomu, jak srostlá dvojčata jsou rozsekávána. — Lenin řekl, a jiní komunisté po něm nesčetněkrát opakovali: "Když se káčí les, litají třísky". Goebels řekl, a jiní nacisté to po něm opakovali: "Když se hoblují, padají piliny." Společná vina nacismu a komunismu je filosofická. At třísky nebo piliny, lidé, davy lidí, jsou tu považovány za odpadky. Specifické, nezapomenutelné časy nacismu a stalinismu vycházely z této filosofie. — A je to pravda, že v Rusku bylo vysloveno dříve, že člověk je tříška, než bylo vysloveno v Německu, že člověk je pilina.

CO NOVÉHO VE SVĚTĚ

● Bez ohledu na přítomnost Rudé armády, prohlásili předáci východoněmeckého režimu, že nesouhlasí zcela s politikou SSSR vůči Západnímu Německu. Není vyloučeno, že se Ulbricht a spol. pokusí jít ve stopách Albánie.

● Vůdce ilegální vojenské organizace OAS, býv. generál Salan, minulý týden prý jen o vlasek unikl zatčení v předměstí Alžiru. Na stopě jsou mu členové zvláštní prodegaullovské pohotovostní jednotky, které velí plk. J. Leroy.

● Brazílská vláda studuje otázku uznání exilové portugalské vlády za vedení kapitána H. Galvao. Portugalský diktátor Salazar, který vládne už celých 33 let, je v chatrném zdravotním stavu. Jeho soused, španělský Franko, drží otěže vlády už 23 let.

● Ředitel východoněmecké tiskové kanceláře ADN v Bonnu, E. Boehm, se prohlásil za politického uprchlíka. Prohlásil k novinářům, že denní průměr sebevražd v Východním Německu je 47. Před postavením "zdi hanby" mezi Záp. a Východním Berlínem, byla denně hlášena jedna sebevražda.

● Castro prohlásil, že se Kuha po příkladu Indie "zbaví cizích jednotek na kubánském území". Minul tím zřejmě americkou námořní základnu v Quantknamo Bay.

● Teprve nyní se na Západ dostaly zprávy o povstání sedláků loni v září poblíž rumunského města Pitești. Přes 80 komunistických milicionářů bylo zabito nebo vážně poraněno.

● Novým přednostou "amerického oddělení" v sovětském ministerstvu zahraničí je N. Samyatin. Jeho předchůdce, A. Dobrynin, je dnes sovětským velvyslancem ve Washingtonu.

KULTURNÍ ODBOR ČSNS

odbočka Montreal

srdečně zve krajauskou veřejnost na

PŘEDNÁŠKU Dr. J. VALENTY
"Poznámky k Sudeto-německému problému".

Přednáška se bude konat
VE STŘEDU 14. ÚNORA 1962
v 8 hodin večer v budově YWCA,
1355, Dorchester St. W., sál č. 25

KDE CHYBÍ?

Cheete-ll koupit psací stroj s anglickou nebo česko-anglickou klávesnicí, šetříte peníze a navštívte nás.

Použijte tento

DOBROPIS

v ceně \$15,- platný při koupi psacího stroje SMITH-CORONA nebo REMINGTON. Každý stroj koupíte u nás o \$15,- levněji!

SHAROUN'S

781 QUEEN STREET WEST TORONTO

STYKY ČSSR S KUBOU

ČSSR pěstuje horlivě styky s Kubou. Tak na př. Lidová demokracie z 13. prosince uvádí, že "do SSR došla zásilka kubánských doutníků. Jsou to tři druhy luxusních krabic po 25 kusech v ceně 112,50 175 a 200 Kčs. Ve dvou posledních je k žvýd doutník v obalu. Doutníky se prodávají jednotlivě. To znamená, že jeden doutník stojí v ČSSR 60 centů až jeden dolar deset centů.

Zároveň posílá ČSSR do Kuby jednu delegaci za druhou. Naposled to byla delegace ÚRO, vedená tajemníkem Bedřichem Kozelkou, která se — jak píše Práce 3. prosince — vrátila do Prahy z 11. sjezdu Revoluční konfederace kubánských pracujících v Havaně. "Soudruh Kozelka zdůraznil, že se na vlastní oči přesvědčil, v čem je síla kubánské revoluce. — Především v jednotě kubánského lidu... a v důsledném odstraňování následků imperialistického panství..."

Jak se zdá, čs. odboráři zároveň začali vysvětlovat kubánským odborářům novou úlohu odborových organizací po převzetí moci. Čs. odboráři vysvětlili — podle Práce z 6. prosince — odborářům Kuby, že se teď musejí soustředit na "odstranění přežitků minulosti, t. zv. vymoženosti dříve privilegovaných malých skupin dělnické aristokracie, která byla korumpována imperialistickými monopoli...". Misto boje za vymoženosti dělníků budou teď kubánské odbory, po vzoru Sovětského svazu a ČSSR, se učít nové úloze pohaněče v Castrově systému. FEC.

FINNEY, býv. "hvězda" anglické kopané, přijede pravděpodobně do Kanady, kde by hrál v Profesionální lize.

● Izraelské informační středisko bude v brzké době otevřeno v Bonnu. Izraelská vláda schválila také účast svých občanů na mezinárodních konferencích konaných v Západním Německu.

ANGLICKÝ NÁVŠTĚVNÍK V RUDOLFSKÉ PRAZE

Projevil-li Shakespeare zeměpisnou neznalost tím, že připsal Čechům mořské pobřeží, jeho současník Fynes Moryson se zato seznámil s našimi zeměmi osobně a zanechal o tom zprávu. Moryson se narodil roku 1566, v Lincolnshire. — Studoval nejprve v Cambridge, ale mistrem svobodných umění se stal v Oxfordu. Arozená touha po cestování změnla další jeho životní plány. Již roku 1591 se Moryson vydal na první cestu po Evropě, z níž se vrátil až za čtyři roky. Českými zeměmi přešel dvakrát a v Praze samé pobyl dva měsíce. Záznamy o jeho cestách vyšly už za jeho života. Na počátku našeho století vyšel z nich výběr pod názvem "Shakespeareova Evropa". Přesto, že Morysonův pobyt u nás byl poměrně krátký a jeho líčení jsou často nespočítatelné, nejsou jeho pozorování bez zajímavosti.

České návštěvě předcházela delší pobyt v severním Německu. Náš anglický návštěvník podnikl svou cestu do Prahy na počátku března r. 1592. V Drážďanech si našel v jednom zájezdním hostinci ještě čtyři spolucestující, kteří měli rovněž namířeno do Prahy. Pověz je stál 14 tolarů. V okolí, kde stál dřevěný sloup oddělující území saského kurfiřta od českého krá-

lovství, krajina se zdála být kamennitou poustinou bez stromů. Teprve později krajina nabývala libezného charakteru. Cestovatel zaznamenává zkomolená jména měst, kde se vůz po cestě stáhl. Zaznamenává pečlivě i ceny jidel. Obědy stály většinou 5 českých grošů. Teprve čtvrtého dne dorazili do Prahy. Zdržela je povodeň při ústí řeky Ohře.

Moryson popisuje polohu jednotlivých částí Prahy, Hradu, Malé Strany, zvláště zájmu se těší most a Židovské město. Obdivuje se velikosti pražských tržišť. Pražským hradbám se však přímo posmívá. Ostatně prý jich Praha ani nemá zapotřebí. Přitáhnou-li k Praze Turci, hned se dají na útěk, jakmile ucítí zápach z pražských ulic. Březen toho roku byl zřejmě tuhý, protože Moryson mluví o zamrzlé Vltavě, která unese vozy a saně. Dolehl se, že ledu z Vltavy se používá k chlazení vín v královských sklepních. To mu dalo jen novou příležitost k výsměchu. Jaká to mohou být vína v Čechách! Jsou tak trpká, že nepotřebují žádného chlazení. Čím se ale Čechy mohou opravdovému chlubit je spíše to, že všechny řeky zavlažující království, mají své prameny na vlastní české půdě.

Oběd stával Morysona v Praze průměrně 6 českých grošů a všechna strava ho přišla týdně na půldruhého tolaru. Byl tu bohatý výběr jidel a Moryson mohl dostat dokonce i naložené anglické ústřice. Jednou si k němu přisedl nějaký mladý český kavalír. Chťe je napodobit cizího hosta, dal si i on přinést jednu ústřici na ochutnání. Zachutnala mu tak, že si dal později přinést talíř s dvaceti ústřicemi. Zřejmě však neznal jejich cenu, jinak by si neporučil ještě několik porcí. Nakonec účet pět tolarů vyléčil mladého českého šviháka z chuti na ústřice.

Moryson věnuje pozornost královskému hradu, a to hlavně jeho italským zahradám, letohrádku a zvěřinci. Vypočítává zvířata, mezi nimi velbloudy, bavoly a ochočené leopardy, kteří prý byli žlutí s černými skvrnami. Jejich hlavy byly jako hlavy velkých koček a těla spíše připomínala ohaře. Tito leopardi prý doprovázeli královské lovce. Na rozkaz vyskočili na koně přímo za jezce a dovedli stát na zadních nohách jako psi. Byli tak rychlí, že uštvat jelena bylo pro ně hračkou.

Pražské památky vzbudily v Angličanovi pochopitelný zájem. Přes všechno své vzdělání a kritičnost, Moryson se stal lehce obětí mnohých fantasií a nepravd. Tak v Emauzském kostele viděl

vyrytý nápis, podle něhož Alexandr Veliký dal v držení slovanských kmenů celé území severní Italie v odměnu za jejich pomoc. Z latinského dvoeverší, které nalezl rovněž v Emauzích, vypočetl číselnou hodnotu písmen velké abecedy a zjistil tak, že součet 767 je rokem založení university v Praze.

Moryson se zmiňuje o bílé mramorové soše císaře Rudolfa. Navštívil hrobky českých králů i hrobku Jana z Nepomuka, jehož má za biskupa a svatého. Zmiňuje se o počtu, již se Nepomukův náhrobek těšil u lidí. Slyšel pověst o Šemíkovi a jeho skoku do Vltavy. Tuto scénu viděl ostatně znázorněnou v nejmenovaném paláci na Starém Městě. Dále se zmiňuje o návštěvě v domě anglického alchymisty Kelliho a zaznamenává latinské čtyřverší napsané nad vraty tohoto domu. Na pražské radnici si Moryson všiml městského znaku a latinských veršů. Pořádá jejich znění i svůj anglický překlad. V českém překladu by tyto verše zněly asi takto:

Kdokoliv dal starému městu
Praze za znak tyto věže,
příznivá dal ji znamení
budoucího štěstí.
Nebor jak vysoko věže
přecházejí hradby,
tak, Praho, svou převyšují
slávu.

Moryson, Anglikán a nepřítel "Papeženců", dal si pochopitelně ukázat Betlémskou kapli s kazatelnou, na níž Jan Hus zahájil první reformaci. Chťel navštívit Časlav, kterou nazývá Chassel, aby shlédl místo Žižkova polírbíště. Ale nedostal se k tomu. Svým etenářům připomíná, aby se tam při případné návštěvě Čech podívali. Časlav chťel projekt na své cestě do Vídně. Misto toho zamířil však do Norimberku, vzdáleného od Prahy 6 dní cesty. Přenocoval v Berouně, kde se podíval na velikost bochníku chleba, který stál méně než jeden krejcar. V Anglii by musil za něj platit 3 penice. Z toho usuzuje, že Čechy oplývají bohatstvím obilí. Na své cestě na západ pokračoval přes Rokycany a Plzeň. Za čtyři dny se ocitl na hranicích království českého, neboli Bohemlandu, jak nazývá Čechy ve své zprávě. Na Sumavě si všiml nezvykle vysokých smrčků, a jako příslušník přímořského národa usoudil, že by byly vhodné na stěně. Brzy přešel na území falešného kurfiřta. Toto však nebyla jeho poslední návštěva u nás. Roku 1593 prošel Moravou na cestě z Krakova do Vídně. Na této cestě se dolehl jak o bratřích z Jednoty tak o anabaptistech. O náboženských poměrech v českých zemích pojednává však Moryson ve zvláštní knize. J. P.

KULTURNÍ ZABĚRY

NAŠE BOŽENA NĚMCOVÁ

Dr. Velen Fanderlík

Na 21. ledna připadlo letos sté výročí smrti Boženy Němcové, jedné z nejzajímavějších postav našeho kulturního a národního života minulého století. Většina článků o ní zhodnocuje její dílo literární jako realistické, ale její život popisuje romanticky. Zdá se mi, že by tomu mělo být naopak. Mohu tak říci, protože jsem ji znal, abych tak řekl osobně, třeba že jsem se narodil půl století po té, co ona skončila svůj život, ale nedosnila svoje dílo.

Stará její fotografie, i obrázek jejího manžela, byl v našem rodinném albu, řada jejích dopisů v památkách po pradědovi Druhanu Helešetovi v Brně, a moje babička se jmenovala Božena po m. Často mluvila o Boženě Němcové, v naší rodině lépe známé pod přezdívkou "Slezina", a pamatovala se na tuto rozmarnou, okouzující, duchaplnou ale vždycky nevyzpytatelnou a nevypočitatelnou přítelkyni svého otce. Znal jsem i onu starou hospůdku na Mníšku u Brna, kde se svými přáteli se sešla při své návštěvě v Brně v letech padesátých. Dojímá je to dostaveníčko romantických milenců a útlukem opuštěných duší, jako býval P. Bezruč.

Léta čtyřicátá minulého století byla ne tak dobou probuzení národního, jako spíše dobou výchovy. "Práce tichá a společná..." celého okruhu lidí, kteří si tuto výchovu vzali za úkol byla soustředěna mezi několika vlastenci. Všichni byli lidé velice pozitivní, a "usilovní pracovníci na národa roli dědičné..." at již to byl Hanuš, Klácel, Pražák, Šembera, Hanka, Šafářík, Erben, Čelakovský, Tyl, Havlíček, Nebeský, Čejka a jimi. A všichni se spolu znali osobně a dopisovali si. Byla to skutečně jedna rodina. I když v literatuře u nás tehdy doznávala první vlna romantiky, ale nezačala ještě druhá, ti to lidé věděli, že předně vychovávají národ tím, že mu dávají do rukou knihy a noviny, že tvoří nová slova a hledají názvosloví pro řemesla, vědu i filosofii a budují počátky český mluvící inteligence. Havlíček, který ostrým perem tepal maloměstství a "hurá-vlastenectví", je nejlépe z nich znám dnešní generací jako realista. I když byl nejútočnější a nejvýraznější z nich i ti ostatní byli jako on.

Josef Němec, manžel Boženin, uvedl svoji mladou manželku do této společnosti v Praze. Sám byl také vlastenec poněkud bouřlivý a trpěl pro svůj nekompromisní postoj k tehdejšímu režimu více než li jimi, protože byl státním úředníkem. Jeho manželka, tato polozámecká květina, vychovaná německou romantickou četbou, decora hraběcího podkoního, nepatřila ani do třídy měšťanských manželů českých vlastenců, většinou

profesorů, lékařů a právníků, ani mezi řemeslnický živel českých měst, který byl tehdy páteří těch Besed, Pěveckých spolků, Národních Jednot a Ochotnických sdružení po vlastech českých. Byla mezi nimi cizinkou.

Josef Němec byl stále překládan, většinou z trestu pro svoje politické přesvědčení a často také chování své, ne právě taktičtí, ani taktické manželky a peněz ovšem nebylo mnoho. Božena neznala je jich cenu a nedovedla obrátit ten trník dvakrát, jako to dovedly rozšafné manželky ostatních českých vlastenců. Cizinka ve svém prostředí a bez peněz, aby žila po svém, Božena Němcová hledá útočiště ve svých romantických povzdech pokladem naší romantické literatury a těch několik lidových zvyků, které v ní popisuje z ní neudělal realističtější knihu. I ten její folklor je částí onoho romantického názoru na lid, kulturu, který ovládal německou stejně jako západní i českou literaturu.

Byla odmítnuta společností a proto se v její tvorbě, nejen v pohádkách, ale předně v Pohorské Vesnici stále vrací motiv lásky, která překonává hranice společenské třídy, proto kněžna v "Babičce" mluví tak vlněně a "sestersky" s prostou ženou, babičkou. Poslední věta této knihy, ten povzdech vložený do úst paní kněžny: "Šťastná to žena!", je osobním povzdechem spisovatelčiným stejně jako Máchovo: "Hynek, Vilém, Jarmilo", na konci jeho Máje.

Dnes můžeme říci, že léta předbřeznová, i když byla bouřlivá, byla dobou politického realismu. Rok 1848, s výjimkou studentského povstání v Praze, rozhodně. Jen si přečteme Palackého dopis do Frankfurtu. Později však, když Bachův absolutismus a vídeňská politika v letech sedmdesátých zpomalila náš politický vývoj a zklamala naše naděje, romantika se vrátila. Havlíček i Palacký ve svém dopise byli kritičtí nejen k Němcům, ale i k Rusku. Po říjnovém dekretu se vrací vlna romantického panslavismu a Rusofilismu. Národní probuzení se stalo v očích naší generace z let osmdesátých jakýmsi zábrkem a jeho hrdinové se stali rytíři, kteří bojovali s potměšilým drakem a byli zákeřně potřezeni. Národ je oplakával písněmi, jako "Spi Havlíčku v svém hrobučku..." nebo "Muž, jenž nikdy neplakal" a jinými "výplody polonářské a pblolilové poesie", které by Havlíčka jistě byly vzbudily a z hrobu vytáhly a snad i přiměly, aby zpěvákův rozhlehl nejšťastnějšími verši "Křestu sv. Vladimíra".

Dokončení příště

TRIBUNA

EXULANTSKÉ KREDO A ČESKÉ DĚJINY

Miloš Šebor

Nejde tu ani o Karla I., ani o Radeckého, ani o Německý Brod, ač všechna ta jména dala podnět k tomuto dopisu. Předmět je vážnější. Jde o dvě rozdílná hlediska na české dějiny.

Habsburkové, jak říká Karel Schwarzenberg, u nás vládli nepřetržitě jako zákonní čeští panovníci, takže poslední ústavní český král byl Karel I., císař rakouský.

Dr. J. Valenta ve své polemice "Čeští králové". Naše Hlasy z 23. prosince 1961, toto odmítá a pochybuje o pravosti Schwarzenbergova českého smýšlení.

Svůj pohled na české dějiny Karel Schwarzenberg prokresluje v článku "O místních jménech a pomnicích" ze dne 6. ledna t. r., kde navazuje na můj feuilleton o zeměpisných názvech.

Smím říci, že jsem se dosud ne setkal s Karlem Schwarzenbergem. Dr. Valenta, říkám ne bez hrstky, je můj starší kolega z Karlovy university. Víc než před třiceti léty byl po dvakrát zvolen starostou Všechnu, spolku našich právníků, tedy největšího sdružení mladé vysokoškolské generace, a býval tvrdým politickým odpůrcem. Vždy se přísně držel čestných forem, a to nejen v životě politickém, ale i později v soudních síních, kdy jako advokát a obhájce se řadil k elitě advokátní komory svou erudiicí a smyslem pro fair play.

Začnu tak: šli jsme do exilu, protože nám hrozilo přímé nebezpečí z komunismu. Vedla nás víra, že ve svobodném světě budeme moci bez obav a otevřeně vyjádřit vlastní názor na poměry ve vlasti — na poměry minulé, přítomné, i budoucí. Vedla nás také důvěra, že svobodný život nám dá možnost přispět tak či onak k návratu demokratického řádu v Československu. Toto kredo, jak se domnívám, nás povyšuje z běženců a vystěhovalců na exulanty, a jimi zůstáváme i po příslibu státoobčanské věrnosti své nové zemi zde za mořem.

Studium dějin, jak se mně promítalo v historickoprávních obořech na Karlově universitě v přednáškách profesorů Kaprase, Stieberta, Maršana a Saturníka, a jak se mně zračí i ve zdejší literatuře, je ve své nejednodušší formě vyjádřeno rovnici:

Historie — dějinné skutečnosti plus výklad.

Dějinná fakta, zjištěná objektivně, jsou neměnná. Je třeba přimnout skutečnost, že rakouský arcikníže Ferdinand byl r. 1526 zvolen českými stavy za českého krále; nelze také popřít, že byl švagrem předchozího českého krále, Ludvíka, jeho nejbližším mužským příbuzným, a že tedy vláda nevyšla z rodiny. Je též známo, že čeští stavové brali peníze a přísliby od všech nchazečů. Jdeme-li dál, dne 26. srpna 1619 se rozhodl český sněm, aby habsburský rod byl trůnu zbaven a téhož dne byl za českého krále zvolen Fridrich Falcký. Skutečnost je, že Fridrich po ztracené bitvě bělohorské, hned ráno dne 9. listopadu 1620, uprchl z Prahy přes Náchod do Vratislavi, nestaraje se pak už o České království. Další skutečnosti: podle Obnoveného zřízení zemského z r. 1627 zůstal český sněm a ponechána mu důležitá práva, zejména povolování berní. Byla stvrzena i ostatní privilegia Českého králov-

stvi, pokud nebyla ve sporu s tímto zřízením. Habsburkové zůstávají na českém trůně, přijímají českou královskou korunu, skládají přísahu na Obnovené zřízení a ostatní privilegia česká, moravská a slezská; užívají u nás královského titulu, a není známo, že by jejich svrchovanost jako českých králů byla někdy popírána před rokem 1848, ať doma či v poměrech mezinárodních. I vlastenecká sdružení v době probuzenecké užívají názvy "císařsko-královských společností".

V době českého státoprávního boje v 19. století se obraz arciměni a výběr dějinných faktů by nebyl snadný. Nebude však pochyb o tom, že i oba poslední Habsburkové, František Josef I. a Karel I., českého královského titulu užívali a že toto označení úzce srostlo s naším veřejným a společenským životem. Na těchto skutečnostech — které třeba ostře odlišovat od jejich výkladu a ovšem i od národního citění — se nic nezměnilo až do vyhlášení Československé republiky.

Výklad dějin, interpretace dějinných skutečností, či historický kriticismus, je věc zcela jiná. Jde o sledování kauzality, příčinné souvislosti, řetězy spojujícího příčiny a důsledky, a o neustálé zodpovídání otázky "proč bylo to či ono". Každý výklad dějin je relativní, to jest, je podřízen směrům politickým, národním, hospodářským, ba i vlivům osobním a ovšem i lidového názoru. Zdá se mi proto na pováženou povyšovat "podvědomí lidu" na pravdu.

Cesta českými dějinami, máme-li na mysli jejich výklad, je nezměrně mnohotvárná ve srovnání se suchým přehledem historických skutečností. — Jen několik příkladů. Byla platnost volby Ferdinanda I. dotčena úplatky, které čeští stavové přijímali před konečným hlasováním ve Svato-vítské kapli? Stal se král Fridrich Falcký po svém útěku z Čech "exulantem" ve smyslu našeho kredo? Přestal být českým králem proto, že po odchodu do ciziny ztratil zájem o České království a že se ani nepokoušel o výkon svých vladařských práv. Ferdinand II., nastoupil znovu na český trůn, s použitím moci, po Fridrichovi Falckém a uznán ve své svrchovanosti českými stavy, v novém seskupení, vládl od té chvíle jako nový panovník, anebo jen pokračoval ve své vládě, fakticky přerušené epizodou Zimního krále? Nelze totiž popřít, že Ferdinand II. byl korunován na krále již dvě léta před českým povstáním. V otázkách lze pokračovat.

Odstraněním Obnoveného zřízení zemského v r. 1849 se historickoprávní výklad stává zvláště složitým. Mluvíme-li o právní nepřetržitosti ústavy České koruny, musíme se ptát, zda a jaký byl vztah této ústavy a její právní existence k fakticky vládnoucímu panovníkovi. — Popřeme-li tento vztah, pak František Josef I. za své 68 leté vlády, třeba byl užíval názvu "český král", nebyl kvalitativně nic jiného než čím byl u nás za Protektorátu Adolf Hitler. Jinými slovy, při tomto výkladu, rozdíl mezi dobou největšího hospodářského rozmachu v letech sedmdesátých a dobou hrůzovlád za Heydricha musel být pouze kvantitní, neboť František Josef i Hitler u nás vládli ilegálně. Tu pochybuji, že by se našel znalec ústavního práva a právní historie, jenž by se takový výklad pokusil hájit.

Dokončení příště.

ZAJÍMAVÉ ZPRÁVY

★ V Branson nemocnici na Finch Ave. v Torontě se nachází krajan Stanislav Janeček. Podrobil se operaci 20. ledna a počítá se, že během 14 dnů bude propuštěn do domácího ošetřování.

★ Ze Švédska došla zpráva, že se tam před časem znovu provdala paní A. Stočesová, vdova po čs. odborovém pracovníkovi A. Sto-

ZMĚNY

immigračních předpisů

Koncem minulého týdne přinesly některé kanadské listy podrobnosti o chystaných rozsáhlých změnách v přistěhovaleckých předpisech. Jediným platným kritériem při žádosti o udělení kanadského imigračního visa bude dostatečné vzdělání a technická nebo jiná zkušenost, kterou může budoucí přestěhovalec v Kanadě se zdarem uplatnit. Nebude zřejmě záležet na tom, zda je žadatel z Afriky nebo z Asie, či z Jižní Ameriky, včetně ostrovů Západní Indie. Žadatelé o vystěhování do Kanady z těchto zemí po prvé nebudou muset mít kanadské sponzory. — Ovšem v platnosti zůstane, že žadatel musí vyhovovat zdravotně. Počet přistěhovalců během posledních pěti let neustále klesal, není však jisté, zda po oficiálním vyhlášení uvedených změn, imigrantův podstatně přibude. Povahu změn v předpisech nastínila novinářům v tiskové konferenci v Ottawě paní ministryně občanství a imigrace Hon. E. L. Fairclough.

ČS. NÁRODNÍ RADA V USA

Ve dnech 28. a 29. dubna 1962 v budově ČSA v Cicero, Ill. bude se konat sjezd Československé Národní Rady Americké. Podle stanov sjezdu Národní Rady se konají každým druhým rokem v místě, které určuje sjezd. Poslední sjezd se konal ve dnech oslav T. G. Masaryka v březnu 1960 ve Washingtonu, D.C. První pozvání a ohlášení sjezdu ČSNRA bylo již rozesláno Oblastním výborům a Odborům i spolupracujícím organizacím, které vysílají své zástupce. Letošní sjezd přehledně práci, vykonanou v pracovním období uplynulých dvou let, bude se zabývat vážnými úkoly, které tato doba Národní Radě ukládá a určí také směrnice pro další činnost.

21. denní zájezd za slunkem na Floridu pořádá Národní Rada ve dnech 26. února a 18. března 1962 v soukromém autobusu. Výprava je doprovázena tajemnicí Emilií Welclovou a cestou budou navštívena různá krajauská střediska. V Miami, Fla., kde bude výprava ubytována v hotelu Patricia, její účastníci navštíví různé podniky krajauských klubů a zúčastní se také oslav T. G. Masaryka. V St. Petersburgu zřívá výprava čtyři krásné dny a noci v nádherném Colonial Inn. Jak z Miami, tak i ze St. Petersburgu budou podniknuty zajímavé výlety a prohlídky. Zájem o výpravu je velký a v autobuse je volných už jen několik míst. Informace o výhodných podmínkách na požádání obratem pošle ČSNRA, 4125 W. 26th St., Chicago 23, Ill., tel. LAwndale 1-7953.

Hledá se p. Karel Byrnus, nar. 16. 9. 1912 v Orlové na Těšínsku, ČSR, který s rodiči vyemigroval roku 1912 do Ameriky a žil v Chicagu, Ill. Kdo by znal místo dnešního jeho pobytu a adresu, necht j laskavě ohlásit na adresu Národní Rady. Jeho příbuzní by s ním rádi vyřídili důležitou rodinnou záležitost.

česovi. Vzala si švédského statkáře B. Fardstedta a žije na ostrově Gotlandu.

★ Ze Západního Německa se vrátila do komunistického Československa paní M. Šundová s oběma syny. Jeden z nich, František, byl zaměstnán v Radio Free Europe v Mnichově. Do ztročenné vlasti se také vrátil z Londýna býv. soc. dem. předák J. Hodač. V Praze se objevil M. Uher z Toronta.

★ Býv. čs. honor. konsal ve Švýcarsku, Arnošt Jokl, se v plné tělesné a duševní svěžesti dožil osmdesáti let.

★ Ve Frankfurte nad Mohanem zemřel náhle ve věku 55 let česko-budějovický rodák ing. František Novotný, býv. gen. reprezentant koncernu "Degusa" v Praze. Pohřební obřady vykonal dp. P. Fort z české fary v Mnichově.

★ Lubor Zink, který působí v redakci listu "Daily Sun" v Brandonu, Man., dokončil román "Vyhnaní", jež vydá nakladatelství Longmans.

DESTALINISACE V LITERATUŘE

M. Zvára

Před několika týdny vyšla v Sovětském svazu zajímavá kniha, pojednávající o kultu osobnosti. Je to román Vsevoloda Kočetova "Tajemní oblastního výboru". Zdá se, že uveřejňování podobné literatury stalo se po 22. sjezdu KSSS více méně pravidelnou rutinou, avšak Kočetovův román vyvolal zcela mimořádný ohlas, jak mezi čtenáři, tak mezi kritiky. V sovětských literárních časopisech se rozvinuly ostré polemiky, hlavně o tom, jak se co nejdůsledněji pusit do rozdrčení důsledků kultu osobnosti.

Hrdinou Kočetova románu je okresní tajemník Děnisov, který se dovidá hořkou pravdu o Stalinových protizákonných činech na 20. sjezdu r. 1956. Děnisov se vrací ze sjezdu hluboce otřesen a říká své ženě: "Soňo, Soňo, vždyť my v něm milovali strauu, naši rodnou stranu, která mne i tebe vychovala, vyzbrojila takovou myšlenkou, jenž dala životu obsah a smysl!" Děnisov se zavádí na obraz Stalina, visící na stěně, a říká: "Ně, já ho nemohu

soudit... Sám o sobě vzaty jsem na to příliš malý. Soňo, můžeš-li mne pochopit?" Soňa pochopila.

Právě kolem této části se rozvinula hlavní polemika. Většina kritiků vyčítá autorovi, že když se jeho Děnisov dozvěděl o Stalinových zločinech (Literární Gazeta píše doslova: Stalinových zločinech) byl sice otřesen a plakal, ale odmítl být spolnodpovědný a také odmítl vyknout nad Stalinem osobní rozsudek. Děnisov ponechal soud straně a historii. To mnohé kritiky rozcílilo! Oni tvrdí, že každý musí podléhat soudu prostých lidí. Tedy to jsme četli v Sovětském svazu po prvé! V minulosti byla to vždy jen strana, která měla právo soudit, ale nyní někteří sovětsští literáři žádají, aby toto právo bylo dáno lidu. Během polemik ozvaly se také hlasy, žádající zrychlenou demokratisaci veřejného života a záruku, aby již nikdy nedošlo k poměrům jaké vládly za kultu osobnosti. Lidé na vedoucích místech a to i nejvyšších měli prý by se postupně střídali a měnit,

ZE SVĚTA

A. Faltusová

Za návštěvy finské vládní delegace v Moskvě bylo prezidentu Kekkonenovi Chruščevem "doporučeno", aby z finského veřejného života odstranil sedm politických představitelů, známých jejich pro tisovetským postojem.

Pro Castrova syna, který studuje v Moskvě, byla zorganizována okružní cesta evropskými satelitními zeměmi.

Podle zprávy z Bonnu uvažuje se o zřízení v Berlíně "Světové university", která by pojmul 10.000 studentů ze všech končin světa. Společně státy a německá federální vláda by se dělily o výlohy spojené s udržováním této university.

Od postavení berlínské zdi v srpnu m. r. zásobilo se v Západ. Německu 24 procent domácností nejnepříjemnějšími potřebami na dobu několika měsíců. V západním Berlíně se podobným způsobem zásobilo 47 procent domácností.

Od přerušení diplomatických styků mezi Albánií a SSSR neudělí Sovětský Svaz a Maďarsko průjezdni visa albánským příslušníkům, cestujícím do Číny.

Ve Východním Německu byla postavena nová rozhlasová stanice, jejíž program je — až na komunistickou propagandu — podobný programu americké vojenské stanice AFN ve Frankfurtu. Vysílání této stanice je určeno pro americkou vojenskou posádku v Berlíně. Komunistickou propagandu řídí rozená Američanka.

SPORT

Obhájí Brazílie prvenství? Letošní rok je ve znamení vrcholné soutěže v kopané. Jsou to světová mistrovství, jejich pořadatelem je jihoamerický stát Chile. Protože již mistrovství jsou již vylosována odhadují se šance každého z 16ti účastníků, kteří byli vylosováni do čtyř skupin. Z každé pak dva nejlepší národy postupují mezi dalšími osmi. A bude konečným vítězem opět Brazílie? Na posledním mistrovství světa před čtyřmi roky Brazílci nebyli označeni za favority a přece tehdy vyhráli s převahou, když ve finale porazili lehce Švédů, třetí skončila Francie vítězstvím nad Německem 6:3. Z této čtyřky v Chile nebudou hrát ani Švédové ani Francouzi, kteří byli v předběžných zápasech vyřazeni. Brazílie je vylosována v první skupině spolu se Španělskem a Československem a Mexikem. Počítá se, že Brazílci skupinu vyhrájí, o druhé místo svede boj Československo se Španělskem, zatím co Mexiko nemá vyhlídek na postup. Španělé sice mají takové slavné kluby jako Real Madrid a Barcelonu, v mezistátních zápasech se však neprosadili. V bojích

VEČNÝ RUCH!

Dokončení se str. 1

Věříme, že odpověď bude kladná a přesvědčivá a že Sokolstvo věrno svému programu, věrno národu a věrno sobě, dokáže, že je stále nositelem nejlepších československých národních vlastností a tužeb a že sokolský věčný ruch a věčná nespokojenost to budou, jež přispějí podstatnou a rozhodující měrou k tomu, aby opět zavlád prapor svobody v kolébce Sokolství — v Československu!

o postup porazilo Španělsko jen těsně mezinárodně průměrné mužstvo Maroka 1:0 a 3:2.

Rusové jsou favoritem další skupiny. Na nedávném jihoamerickém zájezdě vyhráli všechny zápasy, i když jen rozdílně vždy jediné branky. Porazili Chile 1:0, Argentinu a Uruguay stejným poměrem 2:1. A právě Uruguay je ve stejné skupině s Ruskem. Třetím účastníkem je Jugoslavie, mužstvo nečekaných překvapení, outsiderem skupiny zůstává Kolumbie.

Německo by mělo vyhrát třetí skupinu, ale Chile, pořadající země je dobře připravena a loni Německo porazila v přátelském zápase 3:1 v Santiagu a nedávno Maďary dokonce 5:1. Švýcaři a Italové jsou dalšími mužstvy v této "čtyřce". Vyrovnané mužstvo Švýcarska není bez možnosti probíjet se do závěrečných zápasů. Vyřadilo ve vylučovacích zápasech Švédů, Itálie, dvojnásobný champion světa, zápasí stále se stejným problémem — nejlepší hráči v Itálii jsou převážně cizinci.

Anglie a Argentina jsou dva favorité poslední skupiny. Angličané budou nastupovat handicapováni klimatickými podmínkami, což však platí ve stejném měřítku pro většinu evropských mužstev. Bulhaři, kteří vyřadili Francii a Maďarsko uzavírají čtvrtou skupinu, která je vyrovnanou jako ostatně i tři skupiny předcházející, neboť 16 nejlepších se probíjalo po tuhých a často dramatických bojích. Ve srovnání s poslední "šestnáctkou" na mistrovství světa ve Švédsku v r. 1958, v Chile se neúčastní vyřazená mužstva: Francie, Švédsko, Sev. Irsko, Paraguay, Skotsko, Wales a Rakousko, které se nepřihlásilo, ač v přátelských zápasech došlo řadu velkých úspěchů.

Dosavadní mistři světa v kopané v roce 1930 vyhráli v Montevideu Uruguay ve finale nad Argentinou 4:2; 1934 v Římě Itálie porazila ve finale Československo 2:1; 1938 v Paříži Italové opakovali předchozí úspěchy a zvítězili nad Maďarskem 4:2; 1950 v Rio de Janeiro zajistila si vítězství Uruguay v rozhodujícím zápase nad Brazílií 2:1; 1954 v Bernu nečekaně vyhráli Němci nad vysoce favorizovanými Maďary ve finale 3:2 a konečně naposledy ve Stockholmu v roce 1958 vyhrála Brazílie ve finale nad Švédskem 5:2.

Čtěte a odebírejte "Naše Hlasý"!

NOVÉ KOZICHY
NA MÍRU. PŘE-
MODELOVANI
Zboží se zárukou
Odborné opravy
FRANK PECH
238 KING ST. E., HAMILTON,
Ontario Tel.: JA. 2-8925

DR. G. MRÁZ
ZUBNÍ LÉKAR
605 BLOOR STREET WEST
TEL.: LE. 71841
Ordinuje dle dohady.

ADVOKAT
a VEŘEJNÝ NOTÁŘ
GEORGE BEN, B.A.
1134 Dundas St. West
Toronto 3, Ont.
Kanc. LE. 4-8431
Res. LE. 3-4855

Ušetíte na nábytku,
když nakoupíte přímo v továrně
UNITED FURNITURE FACTORIES
Showrooms
511 KING ST. W. - EM. 8-7316
Stereo HI-FI importujeme přímo
z Německa
3 POKOJE \$ 159.00

JOHN GREGOR
Dovoluje si oznámiti, že opět provádí
veškerý Plumbing Heating, opravy a
nové práce, pod firmou
**QUALITY PLUMBING & HEATING
COMPANY**
Volte LE. 3-8396

**ZIMNÍ SLEVY DO EVROPY
OD 10% DO 30%**
AIR & OCEAN
TRAVEL CENTRE LTD.
NOTARY PUBLIC
1 ADELAIDE ST. E.,
(roh Yonge St.)
TORONTO
EM 3-8888 (4 linky)
KAREL BUZEK,
president.

KALENDÁŘ sokolských PODNIKŮ:
Sobota, 17. únor, večer: Represen-
tační sokolský ples.
Neděle, 18. únor, odpol.: Oslava
100. výročí založení Sokola. Slavnost
ní fešník starosta dr. Ant. Hřebík.
24.-25. únor - Montreal: Zimní hry
Kanadského Sokola.
Neděle, 17. březen, odp.: Valná
hromada jednoty.
19.-21. květen - Toronto: IV. Ju-
bilejní slet Kanadského Sokola na
sportovním stadionu CNE.

POJIŠTĚNÍ VŠEHO DRUHU
ZIVOTNÍ, ZDRAVOTNÍ, PENSIJNÍ
AUTO, POŽAR, OBCHODNÍ,
VELIN INSURANCE AGENCY
DR. D. VELIN
Tel.: HI 4-1593 - EM. 8-6121
DON MILLS, ONT.
115 PLATEAU CRESCENT

AUTO - POŽAR - BONDY
Dopravní a všeobecné pojištění
Výhodnější a levnější podmínky
Auto - financování
PROCK INSURANCE AGENCY
124 PANDORA CIRCLE
SCARBORO, ONT.
4Xminuter 3-7916

Hodláte-li cestovat kamkoliv
AIRSEALAND
TRAVEL SERVICE
684 BLOOR STREET WEST
ODBORNÉ VAM PORADÍ
W. J. MARTINEK
KANCELÁŘ: LE. 1-4661
ReS.: RO. 9-3714
Lístky na splátky neb za hotové

DÁRKY
PRVOTŘÍDNÍ ZNAČKY
FOTOAPARÁTY A POTŘEB
nakoupíte nejlevněji
u **CENTRAL CAMERA**
LEICA, POLAROID, CONTAX,
PROJECTORY, TAPE RECORD-
ERS, ANSCO, KODAK, GEVART
PAPÍRY A FILMY

KRAJAN JOHN HERDA
VÁS OBSLOUŽÍ - PORADÍ
a upraví pro vás cenu
CENTRAL CAMERA
365 YONGE ST. - TORONTO
Telefon: EM 6-1818

YAROSLAV HUEBER
(Dr. Jur.) LL.B.
Tel.: EMpire 8-5536
Ste 215
ADVOKAT A VEŘEJNÝ NOTÁŘ
57 Queen Street West, Toronto 1

EVROPSKÁ LÉKARNA
posílá
LÉKY DO ČSSR
Rychlé a přesné dodání
HILARY'S DRUG STORE
344 BATHURST ST.
TORONTO
Tel.: EMpire 8-1059

ČESKÁ CUKRÁRNA
V HAMILTONE
doporučuje
 vídeňské dorty
mandlové a ořikhové,
české punčové dorty
a výborné zákusky
JOE'S
BAKERY & COFFEE SHOP
213 KING ST. E. - JA 9-2323
Navštivte naši kavárnu!

MODERNÍ POKOJE,
EVROPSKÁ,
FRANCOUZSKÁ KUCHYNĚ,
OBCHODNÍ, BANKETNÍ A
SVATEBNÍ MÍSTNOSTI
K DISPOSICI

ST. REGIS HOTEL
392 SHERBOURNE - WA 1-4135
Majitel: Otto Day.

L. LUNSKÝ, OPTIK
Přehlídka očí - Zhotovení brýlí
Prvotřídní kvalita
Hovoříme česky
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

SVĚTOZNAMÉ AUTO BMW 700

See the luxurious
BMW
700
SEDAN

- 50 mil na 1 galon
- 85 mil rychlost
- 65 mil průměrná rychlost

Spolehlivý, úsporný,
čtyřsedadlový vůz
Poslední modely právě došli
SEDAN \$ 1735 - COUPE \$ 1935
TEŽ OJETÉ VOZY NA SKLADĚ
25 RONCESVALLES AVE, TORONTO
Z. A. MARTINEK
LE 7-4167

♦ Od 6. do 17. II. se v O'Keefe Centre dáva hudební veselohra "No Strings". Hudbu napsal Richard Rodgers.
♦ Národní výstava sportovců bude letos probíhat na CNE ve dnech 9. až 17. března. "Canadian Boat Show" bude zahájeno již 2. února a potrvá týden.
♦ Abstraktní malby vystavuje v Ethnical Art Gallery, 1071 Bathurst Street malíř Herman Anselment. Výstava je otevřena od 23. ledna do 10. února.

ROK ČINNOSTI SVU TORONTO

Dokončení z min. čísla

Zazpíval člen skupiny pěvec Jan Rubeš. Výstava zůstala otevřena během června a těšila se živému zájmu kanadské veřejnosti, hlavně členů Mezinárodního ústavu. Spolupráce kulturních redaktorů denních listů, rozhlasových a televizních stanic s výborem Pracovní skupiny byla nesmírně povzbuzující. Pro zajímavost si jednatel skupiny nechal v několika případech vyšlepit v dolarech hodnotu času, který vystupoval v rozhlasové stanici propagaci věnovaly: na př. stanice CKEY přinesla 10 delších oznámení mezi 15. a 24. červnem v hodnotě 250 dol. List "Globe and Mail" propagoval výstavu několikrát ve svém "Uměleckém kalendáři", "Star" zase v rubrice "Star Guide to Weekend Events" a "ethnický" redaktor "Telegramu" Leon Kossar přinesl několik vhodných zmínek ve svém sloupci. Obě TV stanice si natočily vlastní pásma z výstavy.

Návštěvou dr. J. Němce se Pracovní skupina ještě více zkonsolidovala. Člen-

ské schůze v knihovně Mezinárodního ústavu se zúčastnil rekordní počet krajanů. Dr. Němec promluvil o programu a pracovních základech SVU a zdůraznil, že SVU ani v Torontě nechce konkurovat existujícím spolkům a organizacím. Ze schůze byl odeslán pozdravný telegram předsedovi SVU, prof. dr. V. Hlavatému, který t. č. dlel v Paříži.

Po letní přestávce začal se výbor Pracovní skupiny zabývat přípravami na sjezd SVU ve Washingtonu a pozval do Toronta hlavního předsedu SVU prof. dr. V. Hlavatého z Bloomington, Ind., USA. Vzácný host přijel dne 28. října a sešel se s členy Pracovní skupiny v čitárně Mezinárodního ústavu v 1 hod. odp. Odjel pak na oslavu 28. října do Batawy, ale již druhý den ráno jej torontští krajané mohli vidět v televizním pořadu "Around the World" na stanici č. 9. Recepce v režii místní odbočky ČSNS v Sokolovně na Dupont St. přilákala překvapující počet našich kanadských přátel. Při vzpomínkové oslavě na 28. říjen 1918 byl sál So-

kolovny naplněn do posledního místečka krajanů, kteří realistickému projevu před sedy SVU naslouchali se zájmem. Byla to nejmohutnější oslava 28. října v Torontě od roku 1948.

Během příprav k návštěvě dr. Hlavatého uvědomil si výbor Pracovní skupiny, jak nesmírně důležitá je včasná a dobře koordinovaná propagace návštěvy v kanadském tisku, v rozhlasu a na televizi. Skupina vydala výstižný Press Release, na kterém se podílel také oblastní tajemník. Všechny denní listy přinesly obsažné články o prof. dr. Hlavatém a komentovaly příznivě zvláště jeho teorii o bílých otrocích ve střední a východní Evropě. Tajemník skupiny poslal děkovné přípisy všem denním listům, rozhlasovým a televizním stanicím, institucím a etnickým redaktorům, kteří při propagaci návštěvy prof. Hlavatého pomohli. Z odpovědí nejzajímavější je příspěvek od vydavatele "Telegramu" J. Bassetta a od p. G. P. Allena z ministerstva občanství a imigrace.

Dne 30. listopadu se v místnosti Mezinárodního ústavu konala poslední řádná

členská schůze min. roku. Hovořilo se na ni hlavně o chystaném sjezdu SVU ve Washingtonu, který se koná ve dnech 20. až 22. dubna 1962. Bylo zjištěno, že výbor skupiny již navázal styky s kulturními společnostmi jiných národností: zástupce výboru byl přítomen slavnostnímu zahájení výstavy obrazů italského malíře Padoniho a výstavy Chopinových dokumentů v budově Ústřední knihovny, kterou uspořádala Polská Společnost pro vědu a umění. Předseda byl m. j. pozván k oficiálnímu otevření dramat. knihovny při městské knihovně a navíc byl v úzkém styku s Civic Square Theatre, Crest Theatre a Uměleckou galerií.

Členové výboru Pracovní skupiny SVU uplatnili znovu své zkušenosti při propagaci nedávného velmi zdařilého koncertu Dvořákových skladeb v Eaton Auditoriu, který pořádala místní odbočka ČSN. Večer se konal pod záštitou hlavního předsedy SVU prof. dr. V. Hlavatého.

Skupina má dnes 32 aktivních členů a s důvěrou vstupuje do druhého roku své činnosti.